

Podelitev nagrad in priznanj društva krajinskih arhitektov Slovenije

20. oktober 2017, Kulturni center Lendava

V začetku novembra bo preteklo 15 let odkar je bila leta 2002 prvič podeljena nagrada Društva krajinskih arhitektov Slovenije.

Z nagrado se društvo zahvaljuje posameznikom, svojim članom in drugim, ki so s svojim delovanjem zaznamovali razvoj ter prepoznavnost stroke ter jo skozi svoje delovanje uveljavili v družbi. Podeljuje se v treh kategorijah: nagrada za življenjsko delo, priznanje za večletno aktivnost v stroki in pomembne dosežke ter priznanje za aktivnosti v stroki ali za opravljanje posebnih nalog v društvu.

Nagrado za življenjsko delo sestavljata steklena posoda in listina, priznanje pa listina, ki jo je zasnovala arhitektka in oblikovalka Evita Lukež. Oblikovalski motiv, ki se pojavi na stekleni posodi in listini, so javorjeva semena. Simbolizirajo razširjanje znanja, idej in zamisli, ki jih v svojo okolico izžareva izjemen posameznik, podobno kot je to v primeru potujočih javorjevih semen, ki se razkropijo daleč naokoli od matičnega drevesa.

Do sedaj so bile podeljene štiri nagrade za življenjsko delo: zaslužnemu prof. Dušanu Ogrinu in prof. dr. Janezu Marušiču, nestorjema študija krajinske arhitekture, ter mag. Alenki Polutnik in mag. Niku Staretu, ki izhajata iz prve generacije krajinskih arhitektov, ko se je stroka šele uveljavljala v družbi. Podeljeno pa je bilo tudi priznanje za večletno aktivnost v stroki in pomembne dosežke dr. Maji Simoneti za njeno vsestransko delovanje na področju prepoznavnosti krajinskoarhitekturne stroke ter povezovanje strok za odgovorno urejanje in večjo kulturo prostora.

Ob 25-letnici društva, je priložnost, da se ta krog razširi z novimi nagrajenci, ki so s svojim delovanjem okrepili krajinsko arhitekturo kot stroko, v prostoru in družbi pa s svojimi spoznanji in dosežki vtisnili neizbrisljiv pečat.

Priznanja in nagrade je podelil Jože Novak, predsednik Društva krajinskih arhitektov Slovenije.

Priznanje za večletno aktivnost v stroki in pomembne dosežke na področju krajinske arhitekture je prejela mag. Jelka Hudoklin

Jelka Hudoklin se je po končani gimnaziji v Novem mestu leta 1980 vpisala na študij urejanja krajine in ga kot prva v generaciji uspešno zaključila, kasneje pa je na Oddelku za krajinsko arhitekturo tudi magistrirala.

Po prvih zaposlitvah v Pionirju, Razvojno raziskovalnem centru in na občini Novo mesto, se je zaposlila v podjetju Acer Novo mesto, kjer deluje še danes.

V svoji izjemno bogati karieri praktično ni izpustila nobene priložnosti za to, da bi, ob rednem delu, sodelovala še pri uveljavljanju strokovnih standardov, dobre prakse urejanja prostora na formalni in neformalni ravni ter še posebej varstva in razvoja krajine na različnih strokovnih dogodkih našega društva ter drugih stanovskih organizacij in skupin. Svoje izkušnje in znanje radodarno prenaša na mlajše strokovnjake, saj je bila mnogim zahtevna a požrtvovalna in predana mentorica. Deluje tudi v

okviru Društva urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije in Društva arhitektov Dolenjske, posebej pa tudi v pobudi Odgovorno do prostora!, pri kateri je bila med ustanovnimi člani. Poleg tega je zelo aktivna v Zbornici za arhitekturo in prostor Slovenije, v kateri je članica strokovnega sveta, članica matične sekcije prostorskih načrtovalcev ter članica komisije za opravljanje strokovnih izpitov pri ZAPS za področje krajinske arhitekture.

Za svoje delo je prejela vrsto priznanj in nagrad. Kot vodja projekta je prejela nagrado Maks Fabiani 2015 za Regionalno zasnovo prostorskega razvoja JV Slovenije, nagrado Maks Fabiani 2010 za Urbanistični načrt Novo mesto ter nagradi zbornice in sicer Zlati svinčnik 2007 za Državni lokacijski načrt za HE Krško in v letu 2013 Zlati svinčnik za Državni prostorski načrt za območje HE Brežice.

Jelko zaznamujejo velika strokovnost ter predanost stroki, skupnosti in prostoru, ki daleč presegata običajno, zaradi česar je njen prispevek k razvoju in ugledu naše stroke v slovenskem in tudi v mednarodnem okolju zelo pomemben. S svojim načinom dela predstavlja zgled in navdih svojim kolegicam in kolegom ter tudi drugim, ki delujejo na širšem področju urejanju prostora.

Priznanje za večletno aktivnost v stroki in pomembne dosežke na področju krajinske arhitekture je prejel dr. Aleš Mlakar

Dr. Aleš Mlakar se je po končani bežigrasjski gimnaziji v Ljubljani vpisal na študij krajinske arhitekture in na oddelku za krajinsko arhitekturo po uspešno opravljeni diplomski končal tudi doktorski študij. Poklicno pot je začel leta 1994 na Ljubljanskem urbanističnem zavodu, od leta 2007 pa deluje na samostojni poti. V posameznih obdobjih med leti 1997 in 2012 je bil sodelavec Oddelka za krajinsko arhitekturo na Biotehniški fakulteti. V različnih strokovnih in poslovnih okoljih doma in v tujini deluje na številnih področjih kot so načrtovalska analiza in valorizacija, krajinsko in prostorsko planiranje, krajinsko oblikovanje, varstvo okolja, raziskovalno delo, priprava predpisov s področja prostorskega načrtovanja ter recenzije. Skupaj s prof. Marušičem je razvijal in uporabljal metode za presojanje razvojnih in varstvenih teženj oziroma izhodišč. Pri tem je njegovo delo vseskozi zaznamovala skrb za uravnotežen razvoj prostora.

Poleg visoke etične in strokovne držbe Aleša Mlakarja zaznamuje predano pedagoško delo, preko katerega znanje in izkušnje uspešno posreduje mlajšim kolegom. Posveča se zlasti vsebinskim vprašanjem, skrbi za strokovnost in kakovosten prostor, še zlasti pri aktualnih spremembah zakonodaje, organizaciji strokovnih srečanj ter pripravi zbornikov. Je aktiven član projektne skupine Odgovorno do prostora; kot predstavnik krajinskih arhitektov v Zbornici za arhitekturo in prostor Slovenije je uvedel prakso rednih predavanj za arhitekta, krajinske arhitekta in prostorske načrtovalce. V času predsedovanja sekciji prostorskih načrtovalcev je bil neprecenljiv njegov prispevek k položaju stroke in pomena prostorskega načrtovanja v okviru zbornice in širše.

Kot je v svoji recenziji predloga za priznanje zapisal prof. dr. Janez Marušič, v času, ko je prostorsko načrtovanje razgrajeno, potisnjeno v okvire, ki zanemarjajo njegovo poglobljeno poslanstvo, lahko prav strokovnjak, kot je Aleš Mlakar, z znanjem na področju načrtovanja rabe in varstva zemljišč in predvsem z bogatimi praktičnimi izkušnjami, odigra pomembno vlogo pri tem, da se prostorskemu načrtovanju ponovno da položaj in pomen dejavnika skrbnika nacionalnega prostora.

Nagrado za življenjsko delo je posthumno prejela mag. Alenka Kolšek (nagrado je prevzela Milana Klemen, predsednica delovne komisije krajinskih arhitektov konservatorjev, ki deluje v okviru Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije)

Krajinska arhitektka Alenka Kolšek je bila med prvimi konservatorji krajinskimi arhitekti, ki so se poglobljeno in sistematično ukvarjali s prepoznavanjem in varstvom vrtnoarhitekturne dediščine v Sloveniji. Bila je odlična poznavalka zgodovinskih vrtov ob vilah, dvorcih in samostanih ter zdraviliških in mestnih parkov. Njeno delo je v veliki meri pripomoglo, da je bila vrtnoarhitekturna dediščina prepoznana kot specifičen segment krajinske arhitekture in je dobila mesto v družbi in znotraj konservatorske stroke.

Magistrirala je z nalogo Slovenski zdraviliški parki – zgodovinski razvoj in vprašanje prenove, doktorata ji zaradi prezgodnje smrti ni uspelo končati. Pripravila je konservatorske programe in projekte za prenovo številnih parkov: mestnega parka v Celju, zdraviliških parkov v Rimskih Toplicah in Rogaški Slatini, samostanskih vrtov v Olimju in Žičah. Za prenovo parka pri dvorcu Šenek na Polzeli ji je Slovensko konservatorsko društvo podelilo Steletovo priznanje.

Bila je ena od pobudnic za oblikovanje delovne komisije za varstvo vrtnoarhitekturne dediščine in kulturne krajine znotraj Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije kot predstavnica območne enote Celje. V delovni skupini, v kateri delujejo krajinski arhitekti z vseh območnih enot in pristojnega ministrstva, je prispevala k oblikovanju kriterijev vrednotenja za vrtnoarhitekturno dediščino in kulturno krajino. Na njeno pobudo je bila najpomembnejša vrtnoarhitekturna dediščina leta 1995 prvič predstavljena v posebni publikaciji Zgodovinski parki in vrtovi v okviru Dnevoev evropske kulturne dediščine.

Rezultate svojega študijsko-raziskovalnega in konservatorskega dela je redno publicirala ter s tem ustvarila temeljna dela s področja vrtnoarhitekturne dediščine pri nas, ki so referenčna tudi za sedanje delo stanovskih kolegov. V mednarodnem merilu izstopa njen prispevek za Enciklopedijo zgodovine vrtov (Oxford, Chicago). Leta 2007 je na Dunaju, že po njeni smrti, izšla knjiga Stadtparks in der Oesterreichischen Monarchie 1765-1918, pri kateri je sodelovala kot soavtorica. V knjigi so predstavljeni tudi najpomembnejši slovenski parki.

Bila je aktivna članica stanovskih društev v sosednji Avstriji ter v Veliki Britaniji ter Slovenskega konservatorskega društva. V obdobju 2001 do 2003, ko je bila predsednica Društva krajinskih arhitektov Slovenije, je skupaj s tedanjim upravnim odborom pripravila vse potrebno za uvedbo društvene nagrade in organizirala njeno prvo podelitev novembra 2002.

Nagrada za življenjsko delo pri razvoju krajinskoarhitekturne stroke je prejela dr. Nikolaja Kravanja

Dr. Nikolaja Kravanja je članica skupine pionirjev sodobne slovenske krajinske arhitekture na Slovenskem. Študij krajinske arhitekture je vpisala v prvi generaciji podiplomskega študija, ki so ga skupaj organizirale Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani ter fakulteti za arhitekturo in agronomijo Univerze v Zagrebu. To je bila sploh prva 'magistrska' generacija slovenskih in hrvaških krajinskih arhitektov, ki je potem utirala pot drugim, ne nazadnje tudi rednima dodiplomskima študijema krajinske arhitekture na Biotehniški fakulteti v Ljubljani ter na Kmetijski fakulteti Univerze v Zagrebu. Njena dodiplomska usmerjenost, še v okviru študiju kmetijstva, v področje poznavanja in uporabe okrasnega rastlinja, tudi njene prakse v tujini, so zaznamovale njeno nadaljnje pedagoško in raziskovalno delovanje, predvsem poglobljen študij uporabe rastlinja v vrtovih in javnih nasadih, študij sistemov saditve rastlinja ter vloge rastlinja pri človekovem doživljanju bivalnega okolja, posebej odprtega prostora.

Poklicno delovanje dr. Nikolaje Kravanja je s podajanjem znanja in izkušenj s področja krajinske tehnike in poznavanja rastlinskega gradiva pomembno vplivalo na strokovne poti mladih krajinskih arhitektov. Njena občutljivost do osnovnega krajinskega gradiva je pomagala bodočim krajinskim arhitektom ustvariti odnos do urbanega zelenja in pokazati pomen ustvarjanja pogojev za sobivanje

ljudi in rastlin. Bila je mentorica številnim diplomantom, magistrrom in somentorica na doktorskem študiju.

Pomembno je tudi njeno publicistično sodelovanje pri širjenju znanja o okrasnem rastlinju v širši javnosti. Celo planinsko (potopisno) pisanje sodi v nabor področij njenega publicističnega udejstvovanja. S tem je dr. Nikolaja Kravanja nakazala področje udejstvovanja, ki je v slovenski krajinski arhitekturi ostalo in je še vedno preveč ob strani, čeprav lahko skozi »planinski potopis« družbi odkrivamo krajino kot samostojno doživljajsko entiteto, ko je to po mnenju švicarskega umetnostnega zgodovinarja Jacoba Burckhardta v svojem obdobju storil sloviti renesančni pesnik Francesco Petrarca. V zbirko področij njenega zanimanja, ob posebni vlogi rastlinja, sodi tudi krajina sama, njene interpretacije, kot potrjujejo zapisi o krajini zgornje Soške doline, ne nazadnje tudi njen prispevek k inventarizaciji in vrednotenju slovenskih krajin.

Poleg pedagoške in publicistične dejavnosti je vidno tudi njeno raziskovalno delo, zlasti na področju urejanja odprtega prostora v soseskah, možnosti za vključevanje krajinsko ekoloških prvin v naselja, pa tudi študij vpliva posegov v vodotoke ter ranljivosti in ustreznosti zemljišč za namakanje v Sloveniji. Sedaj že številne generacije študentov krajinske arhitekture jo poznajo predvsem kot poznavalko rastlinja in njegove uporabe pri urejanju odprtega prostora in kot eno od dejavnih članic začetne, pionirske pedagoške skupine, ki je postavila temelje današnjega študija krajinske arhitekture na Univerzi v Ljubljani.

Nagrada za življenjsko delo in prispevek k razvoju krajinske arhitekture je prejel dr. Aleksander Šiftar

Dr. Aleksander Šiftar sodi med najpomembnejše slovenske strokovnjake za drevnine in grmovnice. Je diplomirani kmetijski inženir, agronom specialist za parkovno vrtnarstvo, doktor agronomskih znanosti, upokojeni izredni profesor Biotehnične fakultete Univerze v Ljubljani. Dr. Šiftar je iz generacije, ki je še delovala na področju urejanja vrtov in javnih odprtih zemljišč v duhu urbane hortikulture in na katero je vplivala privrženost dediščini prof. Cirila Jegliča, izraženi skozi odnos do 'naših prijateljic' kot je to privrženost metaforično označil prof. Jeglič sam. Toda bogato delovanje dr. Aleksandra Šiftarja ne sodi v ljubiteljsko čustveni odnos do rastlin, naravnega okolja in krajine. Njegovo delovanje bi bolje opisali kot prizadevanje za ohranjanje mostu med sodobno krajinsko arhitekturo in bolj daleč nazaj v zgodovino segajočo tradicijo človekovega odnosa do rastlinja. To je tradicija, ki sledi tako staremu izročilu, kot ga lahko prepoznamo v raziskovalni ekspediciji faraonice Hatčepsut, ki je ekspedicijo hrabrih in vedoželjnih poslala preko južnih meja svojega kraljestva z nalogo, da poiščejo v dolini Nila neznane, a za takratne potrebe njenega kraljestva morda zanimive rastline. Pri tej, kot pravimo, starodavni tradiciji gre za raziskovanje sveta in za obliko ustvarjalnosti, ki se izraža z iskanjem, preizkušanjem in uvajanjem novih motivov in spodbud v bivalno okolje. Gre za v času vedno spreminjajoč se in vedno na novo obnavljajoči se pomen rastlinja in nasploh narave v človekovem bivalnem okolju. Pri tem gre za povezovanje biološko inženirskih nalog s kulturološkimi ali sploh humanimi potrebami, kar je v najbolj temeljni plasti vgrajeno tudi v krajinsko oblikovanje.

Dr. Aleksander Šiftar s svojim delovanjem združuje prav to.

Svoje raziskovalno je delo uspešno udeleževal tudi v vrtnarskem komunalnem podjetju Vrtnarstvo Murska Sobota, ki ga je uspešno vodil več kot 30 let. Zaradi visoke strokovnosti dela in kakovostnih rastlin je podjetje dolga leta veljalo za vodilnega pridelovalca okrasne drevnine v Sloveniji, pred tem pa tudi v nekdanji Jugoslaviji. Dober rastlinski material je izjemnega pomena za kvaliteto krajinskih ureditev in funkcije, ki jih okrasno rastlinje opravlja v mestnem prostoru, česar se je dr. Šiftar izjemno dobro zavedal. V okviru drevesničarstva je preizkušal nove tehnološke postopke, prinašal je v

Slovenijo nove sorte. Pedagoško delo je izvajal na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je predaval tudi študentom krajinske arhitekture, in bil mentor mnogim mladim strokovnjakom, na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v Mariboru ter kot gostujoči predavatelj na Agronomski fakulteti v Zagrebu. Urednikoval je in pisal v različne časopise, popularne in resne znanstvene časopise ter s tem prispeval k krepitevi znanja o uporabi drevnine v odprtem prostoru mest in naselij.

Vsem nagrajencem iskrene čestitke.

